

1.
1. D.
n
2.
3.
4.
5.
6.
7.

1713.

1. Victoricus, Gualob Balther: De continuatione possessionis per successores.
2. Streit, Ioan Philippus: De eo, quod iustum est circa venditiones in genere et in specie circa venditiones precarias.
3. Holzborn, Andreas Burkholder: De senatus consilio macedoniarum.
4. Meier, Joh. Henricus: Dissertatio iuridica, sistens selectas quasdam ex iure venatorio quaestiones.
5. Meier, Joh. Henricus: De fucato et aculeato quorundam causidicorum stylo.
6. ~~Heinrich, Antonius Christianus~~
Streit, Ioan Philippus: De renunciatio-
ne appellacionis atque omniae remediorum contra statum-
tionem.
7. Streit, Ioan Philippus: De foris privilegiatis

8. Heit, Joannes Philippus : De testamento militari 18
9. Tenzell, Inertus : De convenientia et inconvenientia
probationis et demonstrationis 19
10. Tenzell, Inertus : Utrum sententia judicis in parte
delicti per illum absolutio plenam praeterire valeat
liberativam? 20
11. Tenzell, Inertus : De convenientia et inconvenientia
juri Saxoni et juri Magdeburgici in processu
executivo 30
12. Tenzell, Inertus : De mendacii effectu in iure 36
13. Tenzell, Inertus : De Sponsato Macedoniano. 40
14. Tenzell, Inertus : De procepto judicis de
non solvendo in genere, et in specie, an illud eorum
nominum consistat? 50

18. Treber, Joann. Philippus: de destinatione . . .

1714.

1. Everts, Arnoldus Groppeus: de jure foederum
sive alianciarum

2. Meier, Johann. Henricus, Facult. juridicae decanus:
... lectori honor. s. p. d. (ut disputatiorem in ang.
Christiani Schaevisi invitata)

3. Meier, Johann. Henricus, Facult. juridicae decanus
... lectori honor. s. p. d. (ut disputatiorem
in ang. Augusti Historici Engelmanni invitata)

3^b Meier, Johann. Henricus, Facult. jur. decanus: Program.
Disputationi in ang. Joh. Groppeus Winkleri praenitiam.

4. Meier, Joh. Henricus: De actione negatoria.

5. Meier, Joh. Henricus: De jure ripaticorum
sen de jure habendi pontonem in flumine
publico

6. Meier, Joh. Henric. : De jurata diffensione recognita
manu.
7. Mueller, Augustus Fridericus : De rationibus legum
investigandis
8. Schae, Christianus : De legis actionibus
9. Sida, Michael Henricus : De justitia et fine
juris prudentiae.
10. Stockhausen, Friedrich, de : De jure stabilitatis imperii
circa alienationem territorii competente
11. Tenzel, Ernestus : De nullitate ultimae volun-
tatis
12. Tenzell, Ernestus : De honorariis
13. Tenzell, Ernestus : De eo, quod justum est circa
haec.
14. Treiber, Joannes Philippus : De modo augendi fiscum
et potestatem principis.

al. hinc & inde

III
Tribus non tantum

IV
Sed etiam

V
Sed etiam

VI
Sed etiam

FINIS

DISSERTATIO JURIDICA INAUGURALIS

DE EO, 1713, 2

38

2

QVOD JUSTUM EST CIRCA VENA-
TIONES IN GENERE,
ET IN SPECIE CIRCA
VENATIONES PRE-
CARIAS,

VULGO *Snaden-Sagten*/

QUAM

ALTISSIMO JEHOVA TUTANTE
INCLYTA FACULTATE JURIDICA SUFFRAGANTE
IN PATRIA UNIVERSITATE
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
REVERENDISSIMO ET ILLUSTRISSIMO DOMINO,

DOMINO

PHILIPPO WILHELMO,
S. R. I. COMITE de BOINEBURG,

SACRÆ CÆSARÆE ATQUE REGIÆ CATHOLICÆ MAJESTATIS CONSILIARIO IN-
TIMO, NECNON METROPOLITANARUM ECCLESiarUM, MOGUNTINÆ ET TRE-
VIRENSIS, CANONICO CAPITULARI SENIORE, ET RESPECTIVE SUPREMO CHORL-
EPISCOPO; EMINENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGUNTINI CONSI-
LIARIO INTIMO, AC CIVITATIS TERRITORIÛVE ERFURTENSIS

PRO-PRINCIPE;

DOMINO NOSTRO GRATIOSISSIMO,

PRO-RECTORE MAGNIFICO

VIRO PRÆNOBILI ET CONSULTISSIMO,

DN. JOAN. PHILIPPO *Streit* / Jcto,

EMINENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGUNT. CONSILIARIO, JURIDICÆ
FACULTATIS ASSESSORE PRIMARIO, p. t. DECANO,

AD SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES AC PRIVILEGIA
DOCTORALIA CONSEQUENDOS

PUBLICÆ ERUDITORUM CENSURÆ

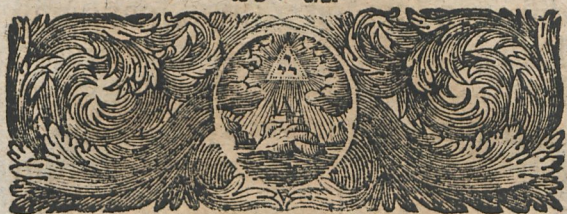
D. XVI. JANUAR. M DCC XIII. H. L. 2. C.

SUBMITTET

FRIDERICUS ANTONIUS *Wallenhorst* / Erfurt.

Typis JOH. HENR. GROSCHM, Acad. Typogr.

I. N. D. N. J. C.

PRÆFATIO.

Postquam in illustribus
tribus Academiis Sa-
lana, Ludoviciana &
Patria studio Juris ha-
ctenus incubui, eoque
per DEI Gratiam ad
metas Academicas producto, ut
summos, quos vocant *Honores* de-
center ambirem, Autores mihi fue-
runt Patroni quidam atque Amici ve-
nerandi. De themate quodam mihi

A 2 dispi-

dispiciendum fuit, quod Inaugurali
Dissertationi pro more destinaretur.
Et obtulerunt se quidem & comen-
data mihi fuerunt varia, quemadmo-
dum sylva doctrinarum juridicarum
amplissimi & latissimi ambitus est,
sed cum alia ad elaborationem lon-
gius tempus, alia majores ingenii &
subsidiarum, quam quidem mihi
sunt, copias requirant, placuit ad *Ve-
nationis* argumentum convertere o-
peras, materiam sane non jucundam
minus tractatu, quam usu non exi-
guo commendabilem. Et cum id for-
te nimis generale tritumque videri
possit argumentum, satis quippe à
Sebastiano Medices, Pruckmanno,
Zoanneto, Ottone, Meurero, Frit-
schio, Cludio, imò etiam in hac Patria
Academia à Schmidelio & nuper à
Dn.

Dno. à Sode aliisq; pluribus peculia-
 ribus Tractatibus vel Dissertationi-
 bus ventilatum; igitur in specie etiam
 de eo, *quod circa Venationes precari-
 as justum est*, simul hic agere mecum
 constitui, quæ tractatio non adeo
 frequens occurrit, dum, quod sciam,
 præter laudatum Fritschium, Ferdi-
 nandum Christophorum Harprecht-
 tum & Petrum Mullerum nemo in
 isthoc argumento præivit. Ut autem
 ordine aliquo procedam, in *duas Se-
 ctiones* opellas includam, quarum
 priore id, *quod justum est circa Ve-
 nationes in genere*, posteriore autem,
*quod jus in specie circa venationes pre-
 carias obtinet*, pro virili considerabo.
 Quod, dum facio, ut DEUS T. O. M.
 conatui benedicat, supplex ero.

SECTIO

SECTIO PRIOR.

De eo, quod justum est circa Venationes in Genere.

CAPUT I.

De Jure Naturali circa venationes.

SUMMARI A.

- §. 1. Demonstratur Jus venationis esse Juris Naturæ quod omnibus æqualiter competit.
- §. 2. Quæritur, an dominium Jure Nat. in feras concessum etiam sit extendendum ad *quædam animalia*, cum rationibus dubitandi,
- §. 3. Deciditur quæstio.
- §. 4. Distinguitur inter usum legitimum & abusum cum inhumanitate & stoliditate conjunctum.

§. 1.

Us Naturæ cum sit antiquissimum & omnium primum, inde etiam de eo statim initio acturi videbimus, quid circa capturam, animalium à Deo mediante rectæ rationis dictamine hominibus concessum fuerit. Et certe de jure ca-
re ca-

re capiendarem ferarum, imo etiam occidendarum; ut vel fructus inde percipiendi habeantur, vel ne nimia sui copia detrimento sint, dubium vix superesse potest, dum quæ ad finem, scilicet conservationem nostram, faciunt, ad ea etiam tanquam ad media nobis jus dedisse benignissimum creatorem, satis liquidè apparet. Quid? quod multarum alius usus vix esse possit, nihil autem frustra, sed omnia ad salutem hominum Deus condidisse intelligitur. Ergo hætenus de jure dubitare non licet, & eo quidem omnibus hominibus æque competente propter *summam æqualitatem*, quam Deus inter nos naturâ constituit, quæque tanta est, ut præcipuè in usu creaturarum partes uni præ altero datæ non cognoscantur. confer. Pufendorf. *de Jur. Nat. & Gent. L. III. c. 2. L. IV. c. 3. §. 2. seqq.*

§. 2.

Illud forte magis dubium, an ex soliorationis lumine certi esse possimus, quod illud in feras à Deo concessum dominium etiam eo extendi debeat, ut cibi causa occidantur & consumantur? Rationes dubitandi in summam contraxit Magnificus Dn. Weberus, Præceptor quondam & hospes meus in Alma Ludoviciana ad cineres usque colendus, nempe: (1) *quia ex plerisque alia ratione utilitatem v. g. dum vivunt lac lanam, ova &c. dum moriuntur pelles & coria percipere possumus.* (2) *Necessitatibus nostris consuli potest citra ^{χρησιμότητα} ~~χρησιμότητα~~.* (3) *Quoad animalitatem magnam nos inter & ista est cognatio. Not. ad Pufend. Offic. Hom. & Civ. L. I. c. 12. §. 1.*

§. 3. Hiscæ

Hicse tamen non obstantibus, saltim ex quo de divina concessione & voluntate *ex sacris literis* constat, firmiter etiam concludere possumus, Naturali jure oppidò licitum esse, ut carnes sicuti alias ita quoque ferinas inter fercula nostra referamus, cum, quod contra naturale jus est, eique adversatur, id ne Deus quidem ullo modo pro licito declarare possit. Est enim hoc ipsum jus voluntati divinæ consentaneum, cui veram aliquam mutabilitatem attribuire neutiquam convenit.

§. 4.

Sic igitur Naturali jure & venari feras & comedere licet; Illud tantum circa venationes adhuc rectè monet Illustris Pufendorfius: *Cavendum esse abusu hujus facultatis, & cum præcipue, qui cum stolidâ immanitate (adde etiam cum petulanti voluptate) conjunctus est.* Licet enim inter nos atque feras nulla intercedat juris communio, *vergit tamen in detrimentum universæ mortalium societatis, & in contumeliam creatoris, qui tanti muneris autor est, si misere fere, que non absque sensu moriuntur, petulanter & inutiliter perdantur.* *Jur. Natur. & Gent. L. IV. c. 3. §. 6.*

CAPUT II.

De

Jure Dei positivo circa venationes.

SUMMARIUM.

§. 1. Protoplactis statim in Paradiso dominium in omnia animalia est concessum.

§. 2. Quæ.

- §. 2. Queritur: an etiam illud dominium Jure Dei positivo sit extentendum ad victum ex iis parandum.
- §. 3. Allegatur controversia de hac materia inter Curcellæum & Heideggerum.
- §. 4. Dominium concessum in feras præcipue ad capturam earum spectavit.

§. I.

JAm quoque de *jure Dei positivo* videamus, ubi expressa concessio benignissimi Creatoris liquidissime patescit, licet de tempore seu termino à quo iustus juris non una omnium mens sit. Illud quidem extra dubitationis aleam positum est, dominium in omnia animalia in ipso Paradiso Protoplastis divinitus tributum fuisse. *Gen. I. v. 28.*

§. 2.

Sed an etiam eo usque extensum, ut ad victum è ferarum carnibus parandum capere poterint? dubium faciunt verba sequentis commatis, ubi de cibo Deus distinctè disposuit, & specificè tantum herbas assignavit, unde purant haud pauci ex divina voluntate nec Protoplastis nec cæteris Ante diluvianis jus fuisse ad feras captandas, multo minus ad eas comedendas. Et videtur hæc sententia robor accipere ex *Gen. IX. v. 3. seq.* ubi demum post diluvium Deus Noacho potestatem concedit, ut ipse cum liberis & posteris deinceps carnes in cibum adhibere possit, æq; ut olera & herbas virentes, quibus ex priore concessione ante-diluvianis vesci licebat.

B

§. 3. No-

§. 3.

Notum est, quod Stephanus Curcellæus Annianus *diatribæ peculiari de esu sanguinis* hanc sententiam recoxerit, pluribusque tueri conatus sit, cui se opposuit Joann. Henric. Heidegger *tractatu de libertate Christianorum à lege cibaria*: qui postea Martinum Schockium vindicem Curcellæi expertus est. *Exercitat. Variar. XXXIII. p. 567. seqq.* Nos controversiam hanc, præcipue quoad caput principale de *essentia*, nostram nunc non faciemus, nam disquisivit hanc controversiam pro & contra, & imprimis affirmantium partes defendit Dn. D. Danzius in *Dissertat. de creophagia ante diluuium licita*.

§. 4.

Illud tamen audacter adferere non veremur, in prima ista concessione protoplastis & posteris eorum ante diluuium facta præcipue jus captandarum ferarum fuisse comprehensum. *Gen. 1. v. 28.* Quis enim quæso attributi dominii fructus aut effectus fuisset, si non & captare, vel sponte venientes in statu integro, vel coactas & invitas post lapsum in potestatem redigere licuisset? Quicquid enim sit edendi facultate, ad alios tamen usus adhibere, quin & cædere, cæsarumque saltim pelli-
bus uti, nil omnino prohibebat.

CAPUT

CAPUT III.

De

Jure Romano circa venationes.

SUMMARI A.

- §. 1. Jus Romanum circa venationes sequitur jus divinum.
- §. 2. Jus Romanum tribuit civis non Servo facultatem venandi.
- §. 3. An etiam rusticis & agricolis?
- §. 4. Etiam in alieno fundo.
- §. 5. Q. quis feram occupasse dicatur, an is qui vulneravit, an verò qui cepit.
- §. 6. Movetur dubium.
- §. 7. Respondetur ad isthoc dubium.

§. 1.

Pergimus ad *jus Romanum* quod in hoc capite dispositionem juris divini, de quo in præcedentibus locuti sumus, pene secutum est. Ita enim ex §. 12. *Instit. de R. D.* constat, ferarum bestiarum capturam ad *Jus Gent.* referri, quod hoc loco synonymum *Juris Naturalis* esse, verba statim sequentia ostendunt, quibus id *per rationem naturalem declaratur*, licet alias in legibus Romanis *Jus Gentium* pro peculiari specie *Juri Naturali* & civili contradistinctum *Tit. Inst. de Jur. N. G. & C. l. 1 §. 3. 4. l. 7. ff. de I. & Jur. & alib.* passim, sed minus accurate habeatur; sub jectis quidem, non specie, ab invicem

B 2

diffe-

differunt, cum utriusque juris idem fit principium, scil. dictamen rectæ rationis, super socialitate reflexum & eadem præcepta. Hinc in negotiis singulorum hominum dicitur *Jus nature hominum*, in negotiis integrarum gentium dicitur *Jus nature gentium*, vid. laudatus Dn. Weberus *not. ad Pufendorf. Offic. H. & C. L. l. c. 3. §. fin* Hobes *de Cive c. 14. n. 4.* Hert. *Jurisprud. univers. & C. I. § 3. it. Dissertat. de Lyro Sect. I. § 6.* Pufend. *Jur. Natur. & Gent. L. II. c. 3. §. 23.* Thomaf. *Instit. Jurispr. Div. L. I. c. 2. §. 2.*

§. 2.

Hoc igitur jure apud Romanos per modum occupationis cuique non-servo liberum erat etiam in alieno solo feras in potestatem suam redigere.

§. 3.

Quæritur: *an etiam rusticis & agricolis?* Negat id simpliciter Dn. Thomafus *not. ad Instit. tit. de R. D. §. 12. p. m. 126.* & quidem ex ea ratione, *quod servi fuerint*, & per consequens nihil plane acquirere potuerint. Quod, licet veritati omnino fit contentaneum, limitandum tamen videtur in iis, qui ex lege Anastasiana *per triginta annos colonaria detenti conditione libertatem adepti l. 23. §. 1. C. de agricol. cens. fit. & colon. junct. præced. l. 22. §. 1. cod.* His enim dum libertatem consecuti sunt sine dubio etiam venandi facultas omnibus non-servis competens deneganda non venit.

§. 4. Czte-

§. 5.

Cæterum quod ante dictum fuit & in l. 1. seqq. ff. de A. R. D. latius exponitur, jus captandarum ferarum tanquam rerum nullius omnibus apud Romanos patuisse, id adhuc ampliatur in allegato Institutionum textu §. 12 de R. D. & l. 3. §. 1. ff. de A. R. D. ut locum etiam habeat, licet fera bestia in alieno fundo capta fuerim, quam tamen extensionem ita accipi oportere tradit Imperator cum Gajo Jcto, quod dominus fundi non sit coactus, ut permittat alios ingredi venandi gratia, sed quod ipsi integrum sit ingredi volentem prohibere, vel etiam manu resistere. *Gloss in d. l. n. 3. verb. prohiberi & ibi Bartol.* Licet fera, si quam ita ceperit, capientis maneat. Deinde limitatur, quod *dominium ferarum captarum daret, donec custodiantur. Quod si autem in libertatem naturalem se receperint*, quod tunc fieri intelligitur, cum eas persequi non possumus, l. 5. pr. ff. de A. R. D. rursum incipiunt esse nullius, & desit esse dominus, ubi fera evaserit. *pr. Instit. si quadrup. pauper. feciss. dicatur.*

§. 5.

Præterea quoad jus venandi apud Romanos usitatum observari potest, sæpe lites super feris ab alio vulneratis & ab alio captis obortas fuisse, quod in tanta venandi libertate vix aliter evenire potuit. Quæstio igitur decidenda erat, *uter dicatur feram occupasse*, an, qui eam plane & integre cepit, an vero,

B 3

qui

qui vulneravit tantum, vel alias in spe capiendi proxima fuit? Diversimode pronuntiabatur, sed Imperator Gaji & Proculi sententiam in l. 5. §. 1. & l. 5. ff. de A. R. D. secutus, pro capiente contra vulnerantem decidit, quia multa accidere solent, ut vulnerans feram non capiat §. 13. Instit. de R. D. Interim tamen si quis vulnerantem in persecutione malitiose impediverit, aut feram laqueis jam comprehensam in naturalem libertatem dimiserit, contra eum in factum actionem dari oportere Proculus statuit d. l. 5. de A. R. D.

§. 6.

Plurima certe in his adhuc sunt impedita, & illud quam maxime, quando dictum fuit, dominum habere jus, ut in suo fundo venaturum prohibere possit, & tamen, si feram ceperit, capientis ea maneat. Sic sane prohibitio ista nullum effectum habere videtur? Et respondent DD. ad hoc dubium diversimode, ceu videre est apud Gudelinum *Jur. Noviss. L. II. c. 2.* Vinnium *ad §. 3. Inst. de Rev. Div. Ziegler ad Grot. L. II. c. 2. §. 5.* qui tamen non satisfaciunt Pufendorfio *Jur. Natur. & Gent. Lib. IV. cap. 6. §. 7.*

§. 7.

Nos quid sentiamus, breviter exponemus. Romani dum feras pro rebus nullius nimis generaliter & illimitate declaraverant, locus vero qualitatem

tatem rei non mutet, inde ex sua hypothefi non potuerunt aliter, quam venanti in alieno fundo etiam contra prohibitionem ejus, qui fundi dominus erat, occupatam feram adjudicare, capta igitur fera capientis erat manebatque, sed inde minime putandum est, prohibitionem Domini penitus omni effectu caruisse, neque id ullibi dicunt §. 12. *Inst. de R. D. & alii* textus. Quare eo casu, quo quis prohibentem impedit, quo minus ipse feram in suo fundo capere possit, prohibitum *injuriarum & in factum* teneri putamus *l. 13. §. 7. ff. de Injur. l. 55. de A. R. D. Gloss. in l. divus ff. de Servitut. pr. ed. rustic.* Et potest pœna pecuniaria vel extra-ordinaria carceris, aut alia similis pœna imponi, non autem pœna capitis vel amissio alicujus membri conf. *Cœpp. L. I. Observ. 72. n. 19. seqq. & Knichen Comment. de Sax. non provoc. jur. c. 5. n. 272. seqq.*

CAPUT IV.

De

Jure publico & Germanorum circa Venationes.

SUMMARI A.

- §. 1. Apud veteres Germanos fuit liberrima venatio.
- §. 2. Sequioribus temporibus ad regionum dominos venatio est restricta.
- §. 3. Venatio est regale.

- §. 4. Si *proprietaria* appensa habentes feræ aufugerint, an in iis furtum committatur.
- §. 5. Jus venandi ut plurimum est superioritatis territorialis.
- §. 6. An dominus regionis jus venationis cujus jam alii compotes facti sunt, simul exercere possit?
- §. 7. Quale jus habeant in alieno territorio venantes? remissive.

§. 1.

A pud *Germanos* longe aliter se res hodie habet quoad jura venationum. Olim venari licebat cuivis ingenuo; de servis etiam non dubitaverim, cum *Germanorum* fervorum à *Romanis* longe maximum fuerit discrimen, teste vel solo *Tacito Moribus Germ. c. XXV.* & rationes liberrimæ venationis, quæ erant, ut alimenta exteris caperent, & ad virtutem bellicam excitarentur, æque ad sic dictos servos, ac ad cæteros quadrent. De venationum studio idem *Tacitus* testatur; *quotiens bella non incunt Germani, multum venatibus transigunt. c. XV.* In venationibus atque in studiis rei militaris vita *Germanorum* omnis consumitur ait *Cæsar bell. Gallc. Lib. VI. cap. 21.* Plura testimonia vide sis apud *Kirchmannum Comment. ad Tacit. de Morib. German. d. c. XV. p. m. 237. seqq.*

§. 2.

Sed sequioribus temporibus id prorsus apud nos mutatum, ex quo regiminis forma mutata & popu-

populari libertate extincta, Regia potestas præva-
luit. Vestigia coarctati hujus juris jam ætate Fran-
corum regumprehendimus, ceu pluribus docet
Illustris Hertius *Dissertat. de Superioritat. Territor. §.*
XLIX. Sed demum eo res deducta fuit ut solis Imper-
atoribus & regionum dominis (*conf. Baruch. cap. 3.*
v. 16.) venatio relicta, abs quibus in ejus commu-
nionem præcipui cives (& quidem vel per præferi-
ptionem vel per speciale privilegium) alicubi admis-
si, nisi quoad rapaces bestias quibusvis occidere
ubique fere liceat. Pufend *l. c. L. VI. §. 6.* Idque præ-
cipue ob pacem & tranquillitatem publicam factum
est *arg. l. 77. §. 2. de Leg. 2. l. 26. de Serv. Præd. urban.* &
ne species ferarum prorsus intereat, quod facile fie-
ret, si omnium libidini promiscue paterent. Et quis
quæso dubitat, quod jure idem fieri non potuerit?
*conf. Grotius de Jur. Bell. & Pac. L. II. c. 8. §. 5. & Pu-
fendorf. l. c. alique plures.*

S. 3.

Sic igitur ad *Regalia* apud nos venandi jus re-
fertur, quod tamen axioma perit, si quando vel ex
concessione vel ex præscriptione a subditis exerce-
tur; Tum enim non regalium, sed *privilegiorum* no-
mine venire tritisimum est. De tempore, quo re-
gionum dominis jus hoc proprium factum, liqui-
do non constat, cum tamen probabile sit, id uni-
versali lege vel more uno eodemque tempore non
ubique introductum, sed successive potius invaluis-
se &

C

se &

se & pro specie superioritatis territorialis fuisse habitum. Equidem Fridericus Imperator in notissima constitutione, *quæ sint regalia*, Feud. L. II. Tit. 56. dum regalia recenset, venationis in eâ diferte mentionem non facit, volunt tamen sub *piscationibus* eas simul comprehendi, quod quidem suo loco relinqvimus, verius tamen existimantes, quod tum temporis venandi jus ita privative, ut hodie regionum domini nondum possederint. Quicquid autem sit de origine, hodie certe superioritatis juribus adnumeratur, & id passim tum in publicis tum in privatis locis cum exclusione, dominorum ordines exercent Klock *Tom. I. Consil. 10. n. 373. & III. Consil. 149. n. 120.* Neque dubitandum est ferarum in forestis captarum apud nos furtum fieri docente Schiltero *Exec. XLV. ad ff. §. 9.* Secus atque apud Romanos. Hertius l. c.

§. 4.

Illud quæritur: si *inveniente* appensa habentes ferae aufugerint & in naturalem libertatem se receperint, an in iis æque furtum committatur, an verò a capientibus recte retineri possint? Hug Grotius *de Jur. Bell. & Pac. L. II. c. 8. §. 3.* simpliciter affirmat, furtum committi; negat vero Struv. *in resolut. LL. obstant. ad Exec. 41. S. I. C. 1b. §.* Et nota sunt exempla cervorum quorundam & accipitrum, qui per talis modi crepundia agniti, dominis redditi fuerunt. Sic Anno MDLXIV. evenit, ut Imperatori avolaret falco quidam pretiosissimus, cui fuit affixus aureus anulus

nulus, in quo affabre exsculptum fuit nomen :
FERDINANDUS REX. Hunc ceperunt forte for-
 tuna subditi Wilhelmi, Archiepiscopi Rigenfis in
 Livonia, & ad eum detulerunt, Archiepiscopus
 communicato cum amicis consilio, an retinere pos-
 sit? hi ipsi responderunt, quod non, cum ille an-
 nulus testetur, adhuc in prioris domini potestate
 avem esse, idcirco etiam remittendam. Remisit
 itaque Archiepiscopus eam Imperatori per peculia-
 rem nuntium, ab hoc singulari gratia acceptum, at-
 que lauto munere maectatum. Ego cum Pusendorfio
 distinguerem inter feras sua naturali feritate
 adhuc gaudentes, & inter eas quæ per homines
 mansuetæ sunt, nativamque feritatem exuerunt.
 Non illas sed has jure cicurum animalium frui, &
 per consequens etiam furtum in iisdem committi,
 ambabus largior. *L. N. G. l. c. 5. 12.*

S. 5.

Cæterum est tamen, ubi privatis vel ex an-
 tiqua libertate, vel ex conventionione, sæpe quidem
 feudali, vel ex alia causa venandi jus debeatur. A-
 libi cujusque vicinæ regionis domini variis ex ti-
 tulus id quæsitum habent. Unde sequitur *jus venan-*
di ut plurimum esse superioritatis, aliquando tamen sin-
 gulare, aliquando servituti simile, nonnunquam &
 aliud, prout multæ sunt species juris in re. vid.
Knipschild. de Civitat. Imper. L. II. c. 7. n. 1. seqq. Coccej.
Juris publ. prud. c. XXIII. Sect. 2. S. 58. Carpozovium P. III
 C 2 *Const.*

Const. 32. Def. 17. aliosque plures allegatos apud laudatum Hertium l.c.

§. 6.

Ex hisce præmissis plurimæ quæstiones decidi possunt, e.g. *an dominus regionis jus venationis, cujus jam alii compotes facti sunt, simul exercere possit?* Ubi respondemus si feudale aut usufructuarium fuerit horum jus, dominum excludi, cum omne emolumentum ad Vasallum vel usufructuarium pertineat l. 7. 9. 15. ff. de usufruct. & quemadm. Sin autem singulare vel precarium, in dubio regionis dominum admittendum esse. In multis tamen locis sine distinctione hoc jus sibi vindicare dominos testantur, Meurer von Jagt- und Forst-Recht P. VII p. 118. Cœpp. Dec. n. n. 9. seqq. & alii.

§. 7.

Pertinet huc etiam quæstio, *quale jus habeant in alieno territorio venantes?* ad quam cum distincte respondeat l.c. subtilis & magni nominis JCrus sæpe memoratus Hertius, cujus in hisce ultimis vestigia fere legimus, cupidum lectorem eo ablegamus. Et possemus adhuc quam plurima, quæ ad indolem juris venatorii apud Germanos spectant, in medium proferre, sed cum de eo ingentia volumina Doctõrum extent, nobisque non sit propositum hac vice amplissimum hocce argumentum, quod etiam in angustiis hisce pagellis fieri non posset, penitus

nitus exhaurire, idcirco colophonem huic penso imponentes pergimus ad reliqua.

SECTIO POSTERIOR,

De eo,

*Quod justum est circa venationes
precarias*

in specie,

vulgo *Bnaden Jagten.*

CAPUT I.

De

Definitione & differentia venationum precariarum.

SUMMARIA.

- §. 1. Significatio vocis venationis.
- §. 5. Quomodo precarium hic sumatur.
- §. 3. Definitio venationum precariarum.
- §. 4. Definitionis brevis evolutio.
- §. 5. Divisio venationum precariarum in regulares & irregulares,
- §. 6. (II) sunt vel pure tales vel mixti generis.
- §. 7. Hic loquimur tantum de regularibus.

C 3

§.1.De

§. 1.

DE *venatione* igitur, dum loquimur, tam late hoc vocabulum accipimus, ut vel præcipue *sylvaticam* innuamus, nec tamen omnino piscationem vel aucupium excludamus, prout eo sensu omnes hæc species *Leges Romanæ* comprehendunt, §. 12. *Instit. de R. D. l. 1. §. 1. ff. de A. R. D. l. 3. §. 5. ff. eod.* quatenus scilicet in iis civitatum rectoribus jus aliquod præcipuum constitutum est.

§. 2.

Præcarii vox in jure tam Canonico, quam Civili, variis significationibus, subjacet: sed ex substrata materia facile adparet, nobis ita sumi, *quatenus petenti ad preces eæ utendæ conceduntur* ex mente Ulpiani *l. 1. pr. ff. de precar.* & quidem gratis, cum etiam tale venandi jus aliquando pro certa mercede constituatur; de quo in Paragrapho sequente mox dicemus. Inde germanice *Enabens Jagten*. vid. Illustris quondam Assessor Cameræ Eybenius *Disputat. de Jur. Venandi Tract. 18.* Speidel, & Belsold, *hac voce*,

§. 3.

Dicimus ergo *reali definitione*, quod *præcarie venationes* sint species venationis, que alicui ab eo, qui venandi jus habet, certis de causis ad ipsius preces gratis conce-

conceduntur, ut feras & alia animalia juxta modum præfinitum insectari tam diu possit, donec concedens istud jus revocaverit, vel alias id ipsum legitimis modis cessarit.

§. 4.

Dicimus (I) quod præcarie venationes sint venationis species: utut autem ipsæ venationes præcarie in definitione nostra speciei locum obtineant, eas tamen per species venationum, tanquam per genus, recte definiri posse, dubium non habet, siquidem ex Logicis constat, etiam speciem ratione inferiorum generis vicem sustinere posse. Dicimus (II) quæ alicui conceduntur, ut subjectum innuamur, de quo brevi pluribus. Dicimus (III) quod ab eo, qui venandi jus habet, concedantur, quibus verbis ad causam effectricem respicimus. Dicimus (IV.) quod certis de causis id fiat, ad fines indigitandos. Dicimus (V.) quod ad preces gratis concedantur, -ut de forma constet. Dicimus (VI.) Feras & alia animalia, quæ obiectum constituunt. Dicimus. (VII.) Impetrantem posse juxta modum præfinitum tam diu insectari, donec concedens jus istud revocaverit, vel alias id ipsum legitimis modis cessarit, quæ verba ad effectus ex parte tam impetrantis, quam concedentis referri volumus.

§. 5.

Pergerem statim ad uberiorem eorum, quæ in definitione comprehensa sunt, expositionem, nisi regulæ bonæ methodi requirerent, ut, priusquam

eo progredior, *differentia*, quæ inter venationes precarias regulares & irregulares intercedit, paucis ostendatur. Est ea DD. distinctio, quam vide apud Harprecht *de venat. precar. Thes. I. § 6.* Per *regularem* intelligunt eam, quæ ex mera gratia & liberalitate concedentis proficiscitur, per *irregularem* vero eam, quæ quidem benevolentia concedentis debetur, sic tamen, ut annua pensio pro eadem præstetur, quo ipso hæc revera in locationem conductionem abit.

§. 6.

¶ Alias etiam precarium distinguunt in *purum*, l. 1. § 12. ff. *de precar.* & in *mixtum* seu tale, in quo aliquid lucellum interveniat arg. l. 11. § 12. *de precar. conf. Herold Consil. Decis. XL. n. 17.* Strauch *de precar. c. 11. §. 6.* quam distinctionem examinat Bachov. *ad Treutl. Vol. 1. Disp. 24. th. 5. Litt. C.* Et posse hanc distinctionem ad venationes precarias applicari, dubium non est, ita ut aliquæ pure tales sint, aliquæ mixti generis, ita videlicet, ut gratiæ oneris quid ad mixtum inveniatur; quam differentiam etiam Germani observant, dum *regulares* seu *puras Gnaden-Jagten* / *irregulares* autem & *mixtas* cum apposito Bestand und Gnaden-Jagten appellant. *conf. Besold. Thesaur. Pract. voce Jagten. Oldenburger Itinerar. Jurid. Tit. de Terra §. 43.*

§. 7.

Nobis in præsens tantum cum *venationibus regularibus*, tanquam cum specie principaliore res est.

est, id quod ex definitione proposita apparet, ubi ad formam earum spectare diximus, ut *gratis* constituantur. *conf. c. 3.* Possimus quidem plures venationum preciarum differentias ab objectis scilicet, & earum qualitatibus, item ab adjunctis in medium producere, sed cum partim commodior de iis dicendi occasio c. 3. redeat, partim etiam vulgatæ nimis sint, & præsentî argumento parum lucis adferant, missas hoc loco eas faciamus, & ad magis necessaria nos conferamus.

CAPUT II.

DE

His, qui concedere & qui acquirere possunt venationes precarias.

SUMMARIA.

- §. 1. Quinam possit venationes precarias concedere.
- §. 2. An etiam Tutores & Curatores pupilli principis?
- §. 3. Quid si venatio duobus competit?
- §. 4. An usufructuarius, b. f. possessor & qui jure antichretico jus venandi habet, alteri venationem possit precariam facere.
- §. 5. Quinam possint venationem precariam acquirere?
- §. 6. An & femina?
- §. 7. An & clerici & rustici?

§. 1.

Concedere igitur in imperio nostro venationes precarias possunt ii, ad quos venandi jus

ius spectare in præcedente sectione diximus, Imperator videlicet atque ordines, & si quibus aliis idem, quocunque modo, legitime partum competit, adeo ut etiam immediatos imperii nobiles non excludamus, utpote regalium capaces, quo venandi jus hodie spectat. *Limnæus Jur. Publ. L. VI. c. 3. §. 38. seqq.* *Spreng de Jurepubl. L. II. c. 39. Coccej. Jur. publ. prud. c. 25. §. 10.* imo nec alios mediatos, qui per modum privilegii venandi jus a territoriorum dominis habent, vel de eodem investiti sunt. *Harprecht dict. Dissut. de venat. precar. Thes. 14.*

§. 2.

Sed an Tutores vel Curatores pupilli vel minoris Principis & Illustris in horum territoriorum venationes precarias concedere possint? quæstio est, quam late ventilat laudatus *Harprecht l. c. Th. 13.* Et quamvis obstare videatur, quod concessio talis in donationis, speciem incidat, hæc autem tutoribus & curatoribus interdicta sit. *l. 22 l. 46. §. fin. ff. de administrat. tutor.* attamen hanc facultatem Illustrium tutoribus non denegandam inde probatur, quod dictæ LL. non de his, sed de privatorum tutoribus loquantur, adeoque illis amplior, quam hisce potestas competat, ceteri pluribus *Carpzov. P. II. const. 11. Def. 48. n. 4.* & vel maxime *Gutierrez de Tut. l. & Cur. P. II. c. 6. n. 9.* præsertim si precarium hoc in personam aliquam propter singularia merita conferatur, & adeo donatio sit

fit remuneratoria, ceu patet ex præjudiciis apud
Brunnemann. *ad l. 12. n. ult. ff. de administr. tutor.* Car-
pov. *P. II. Constit. 12. Def. 48.* Befold. *Thesaur. Practic.*
voce Jagten.

§. 3.

Quod si venatio dudus, sed diversimode, v. g.
at unus majores, alter minores capere possit, in una ea-
demque sylva competat, dubium non est, quia uter-
que, sed quilibet pro modulo sui juris venandi, po-
testatem precario alteri cuidam indulgere possit,
cum quilibet suarum rerum moderator sit atque
arbiter, dummodo bona fide, & nihil in præjudi-
cium tertii egerit. Aliud ergo dicendum, si duo
pluresve venationis æquali jure condominium in uno co-
demque loco habeant, tunc enim unus solus in alte-
rius præjudicium & citra hujus consensum venatio-
nes procarias in toto isto communi loco concede-
re nequit, sed prohibentis conditio omnino poti-
or erit, per notissimam *l. 28. ff. commun. divid.* qua-
re hoc iterum cessat, si unus pro sua tantum parte a-
liquam precario venari sinat. *l. 1. l. 2. C. commun. divid.*
ubi Perez *n. 7.* quod idem dicendum in casu, ubi
aliquis tertius cum ipso fundi domino jus convenandi seu
simultaneam venationem vulgo Koppel-Jagten / quæsi-
tam habet, ut pluribus videre est apud Fritsch. *de*
convenat. membr. 1. n. 8. seqq. & membr. 3. in corpor. jur.
venat. forestal p. 273. seqq.

§. 4.

De usufructuario, bonæ fidei possessore & eo qui jure antichretico venandi jus habet, non opus est quærere, an & ii, quam diu in tali conditione sunt, venandi potestatem precariam aliis facere possint, cum ex notis simis juris nostri principiis responsio facile in partem affirmativam dari possit, conf. tamen laudatus Harprecht l. c. Tb. 15.

§. 5.

Jam de iis dispiciendum est, qui ejusmodi precarias venationes, acquirere possint? ubi quidem brevioribus nobis esse licebit. Possunt autem sine dubio omnes venationes hæc accipere, qui earum alias capaces sunt, sic, ut etiam pupillus eas petere & acquirere valeat sine tutoris autoritate l. fin. ff. de precar.

§. 6.

Nec obstat *sexus*, quia vel *fœminæ* eas vel *si* bi primum comparare, vel à patre vel marito acquiras continuare queant, cum, quoad isthunc acquirendi modum inter masculos & fœminas nulla in jure nostro reperiatür differentia, & fœminæ vel ipsæ venationes, quod Amazonum exemplo patet, vel per alios exercere possint. Conditio etiam accipientis hic nihil ad rem facit, dum æque *non-nobilis ac nobilis* isthoc juris beneficio frui potest. Unde

de etiam civitas municipalis admittenda. Richt. *velit.* *Academ. XXIX. th. 20.* Et quidem perinde fuerit, five quis ipse five per procuratorem hoc jus accipiat. *l. 6. §. 1. ff. de precar.*

§ 7.

Cæterum de Clericis & rusticis dubium nascitur, an & iis precariæ venationes concedi possint? Et quidem quod clericos attinet, iis Jure Canonico non nisi piscatio concessa, quoniam penitus non invenimus in scripturis sanctum aliquem venatorem, piscatores autem invenimus sanctos. *can. Esau n. Dist. 86.* vel potius quia secundum ordinum regulas paucissimi Monachi atque clerici Pontificii piscibus carere possunt. *vid. Ungeb, Exerc. V. qu. 5. in nego.* Omnis de reliquo venatio ipsis prohibita per Pontificem, *tot. tit. X. de clerico venator. Clementin. de statu Monarchico Tit. X. c. 1. Porro à venatione.* Patitur tamen hoc limitationem, ut concessa clericis venatio videatur, modo non sit damnosa, sed cum silentio & modestia, sineque sacerdotii neglectu fiat, post Glóssam *Ge. Mohr c. Lu 45. §. 49.* Imo quoad personas Ecclesiasticas, quibus territorium est, hæc hodie, prorsus immutata, scil. ut venari omnino liceat, quod Imperii praxis ubique testatur; Et cum in nostra quoque Ecclesia sacerdotibus non prohibuitur sit feuda nobilia acquirere, & honestis quibusvis privilegiis frui, inde dubium non est, iis quoque venationes indulgeri posse, dummodo non ipsi, sed

per alios hoc jus exerceant, ne scandalum auditoribus aliisq; per venatorias occupationes præbeatur. Inde jam concludimus, quod, in quibus casibus clerici & Ecclesiasticæ personæ venationes habere possunt in iis etiam iisdem precarium venandi jus acquirere non sit illicitam vid. Wesenb. *ad Tit. de A. R. D. n. 7.* Harprecht *l. c. Th. 18.* Quod ad rusticos attinet, iis Fridericus Imperator *§. si quis s. vers. nemo L. 2. Feud. tit. 27.* venationes quidem ademit, ne ab agricultura abducantur, utpote quam diligenter excoli permagni Reip. interest. *authent. agricultores. Cod. quæ res pignori §. c. l. 3. Cod. de feriis.* Interim tamen si princeps etiam in rusticum bene de se meritum hanc gratiam, ut v. g. lepores vel vulpes sectari liceat, per modum precarii derivare velit, quid obstet plane non videmus Harprecht. *l. c.*

CAPUT III.

De

Objectis & formalibus requisitis juris precario venandi

SUMMARI A.

- §. 1. Objectum venationis precariæ sunt ferae.
 §. 2. Quæ sunt vel majores vel minores.
 §. 3. Hæc divisio suo modo etiam spectat ad volucres & pisces.

§. 4. An

- §. 4. An etiam lupi, ursi, leones, feles sylvestres, Lynxes &c. constituent objectum venationis precariae?
- §. 5. Primum & secundum requisitum venationis precariae.
- §. 6. Tertium.
- §. 7. Quartum.
- §. 8. De formulis concessionum preciarum remisive.

§. 1.

JAm ad objectum juris hujus, sive animalia, quae venationi precaria cedi possunt, progrediamur. Constituant id feræ in naturali libertate vagantes, cum omnibus suis speciebus, quæ §. 12. seqq. *Instit. de R. D. & l. 3. ff. de A. R. D.* recensentur.

§. 2.

Notum est moribus Germaniæ nostræ, eas dividi in *majores* valgo *röth und schwarz Wildbret* & in *minores* v.g. lepores & vulpes. Additur in nonnullis locis jus venandi *medias*, unde dicitur *die Mittel Jagt*, quo referunt capreas & capreolos, ut & apros, *minores*, *die Fröschlinge*. *Secfendorff teutscher Fürsten Staat P. III. Regal. §. Quæst. 2.* *Sträv. Jurispr. Roman. German. L. II. Tit. 1. §. 22.*

§. 3.

Et quamvis hæc verè de venatione ferarum terrestrium dicatur, quatenus piscationi & aucupio contra-distinguitur, obtinet tamen hæc distinctio suo modo etiam apud nos in volucribus & piscibus ita ut nobiliores aves v.g. *Auerhahnen* / *Birckbahnen* / *Phasanen* & similes non capere liceat iis, qui

qui alias avicularum captandarum jus habent. Eadem ratio obtinet in piscatione, sic quidem, ut quibus piscandi jus competit, pro exceptis tamen, & ad solos territoriorum dominos spectantibus, habere debeant v.g. Salmones, Elopes seu lacipenserēs, & similes ex generosis fluviorum piscibus. Inspecienda autem in his est quorumcunque locorum consuetudo, & ex ordinationibus peculiaribus venatoriis aus denen Jagt-Ordnungen judicandum, quæ in hoc negotio utramque paginam faciunt. Quibus ita præmissis, de venationibus precariis concludimus, quod pro ratione juris venandi, quod quisque habet, in omnibus modo memoratis speciebus, etiam precario illæ concedi possint. Fluit id iterum ex dominio & potestate de rebus suis statuendi, quod quisque velit, nisi peculiariter prohibeatur.

§. 4.

De publicè nocivis, ut sunt v. g. leones, ursi, lupi, feles sylvestres, lynces &c. dubitari posfit, an & in iis concessiones precariæ locum habeant, cum Reip. interfit eas a quibusvis capi & necari, uti de leonibus in specie dispositum *l. unic. Cod. de venat. ferar.* & de lupis Germanorum constat dictærium: *Der Wolff ist ein allgemeiner Feind.* Unde speciali gratia ad eas capiendas vel occidendas planè non opus viderur, dum, quod jure communi concessum est, id precibus frustra imploratur. *l. unic. C. de thesaur.* Enim vero respondemus, id, sicubi receptum, tamen

tamen apud nos à consensu rectorum civitatis dependere, & illarum ferarum capturam in tota fere Germania ad jus forestæ referri, testibus Rudingero, *Cent. V. Obs. 63*, Andr. Knichen *de vestitur. paction.* P. II. c. 2. n. 38. Klock *de Ærar. L. II. c. 5. n. 23.* & alijs allegatis apud Harprecht. *l. c. th. 21.* Unde etiam, si captæ a privatis feræ tales, ad dominum territorii transmittendæ. Sebast. Khraiser *de Jur. venand. c. XVI.* Hinc inferimus, quod & jus præcariarum venationum ad modo dictas feras omnino extendi debeat, quod pluribus deducit Harprecht *l. c.*

§. 5.

Pergendum est ad *requisita formalia* recte constituti & exerciti juris precario venandi. Videntur autem in hisce quatuor consistere, quæ ad formam præcarii nostræ LL. exigunt. *Primo, ut concedatur usus vel exercitium venandi. l. 1. pr. ff. de precar. Secundo, ut ad preces concedatur d. l. & seqq.* Ut enim alii contractus re, verbis, literis & consensu perficiuntur; ita ad formam præcarii vel maxime opus est, ut id rogetur, qua ratione differt ab alijs juribus & præstationibus, quæ ex lege vel aliunde nobis debentur, aut alias concessa sunt *l. 1. C. de thesaur. l. 30. ff. de reb. autor. jud. possid. conf. Surdus Dec. CCC LXX III. n. 8.* Sed quid, si princeps alicui proprio motu ejusmodi jus obtulerit,

E

rit,

rit, annon ideo id pro precario habendum? Putamus omnino, quia acceptans talem gratiam, eam rogasse vel voluisse intelligitur.

§. 6.

Tertio LL. requirunt, ut *gratis* ille usus venandi indulgeatur. *l. 1. §. 1. & 3. l. 8. §. 3. ff. de precar.* Per hoc enim differt precarium a contractu locationis conductionis, & si quando pecunia vel merces aliqua huic gratiæ accedit non esse proprie venationem precariam, jam supra monuimus.

§. 7.

Quarto denique, ut regulariter ratione temporis usus istarum venationum sit *indeterminatus*, indeque semper *revocabilis*, *l. 1. pr. & §. 2. l. 2. §. 2. l. 12. pr. ff. de precar.* Dico: regulariter. Nam aliquando fieri potest, ut *ad certum tempus* impetranti talis gratia fiat, ubi quaritur: an promittens hoc modo obligatus sit, an vero non obstante ea temporis determinatione revocatio locum habeat, quandoquidem id promittenti placuerit? Et in puncto juris omnino verius est fieri posse revocationem, tamen si pactum de non revocando ante tempus constitutum adjectum fuerit. Est enim de substantia precarii, ut pro lubitu revocari possit, dummodo id non cum aperto impetrantis damno fiat, quo casu soli exceptione uti posse impetrantem docet Abbas Hyp-

Hyppol. de Marfiliis *Singular. CCCLXIII. ad c. ult. l. de precar. conf. Menoch de Arbitr. Jud. Quest. L. II. c. 23. Covarruv. Resolut. L. III. c. 51. n. 6. Quare tale pactum de non revocando ipso jure nullum est arg. l. 27. ff. de mort. caus. donat. & ne quidem præscriptione adjuvatur. l. 2. C. de præscript. 30. annor. Hertold Consil. Decisio. XL. n. 6. Fallere tamen hoc volunt nonnulli DD. in concessis à principe venationibus precariis, quippe quæ magis æquitate Jurisgentium, ac publici quam privati juris regulis regantur, & privilegia Principum plenissime sint interpretanda apud Harprecht *d. dis. th. 40.* quod quidem nobis non omni dubio carere videtur conf. Struv. *Decis. Sabbathin. c. 14. dec. II.**

§. 8.

Cæterum *formulas* ejusmodi concessionum precariarum vid. apud Besold. *Tresaur. Pract. voce Jagten. Fritschium corpor. Jur. venat. p. 221. & Müllerum Dissertat. de venat. precar. c. 4. th. 7.* quæ sero demum ad manus nostras pervenit.

CAPUT IV.

De

*Fine atque effectu venationis
precariae.*

SUMMARI A.

- §. 1. Transitus.
- §. 2. Causa ex parte concedentis est sola gratia.
- §. 3. Causa ex parte impetrantis est usus.
- §. 4. Actiones, quas habet concedens.
- §. 5. Effectus concessæ venationis precariæ ex parte impetrantis.
- §. 6. Actiones, quas habet impetrans.
- §. 7. Conclusio.

§. 1.

QUum etiam ex consideratione *finis*, propter quem actio aliqua suscipitur, non parum lucis proficiatur, inde paucis de causis, quæ ad precarias venationes indulendas & impetrandas movere soleant, dispiciemus.

§. 2.

§. 2.

Est igitur *ex parte concedentis sola fere gratia*, v. gr. si Princeps fideli ministro, vel alteri cuiquam ad tempus ea concessione gratificatur. Fieri tamen potest etiam ex causis aliis v. g. si quando inter dominum & vasallum de venatione controversia fuerit, & ea ita componatur, ut vasallus venationem titulo precarii retineat, vel si princeps in loco nimis remoto venationes habens, pro possessione contra vicinos turbatores tuenda commodius earum exercitium alicui sub certo modo concedit. De quibus vid. Fritsch. *l. c. pag. 220.*

§. 3.

Ex parte impetrantis causa ea esse potest, ut venatione sibi quibuscunque ex rationibus concessa, pro commodo suo uti possit.

§. 4.

Restat ut denique de *effectibus* agamus, quos precariae venationes utrique scilicet ex parte tum concedentis tum impetrantis, producant. Et quidem ratione *concedentis* is effectus est, ut obligatum sibi habeat aequitate saltem naturali impetranterem ad venationem, quodocunque revocat, restituendam. Sed si ultro facere hic recusat, illi paratum est *interdictum de precario* à prætore propositum, *tit. ff. de precar. seu actio utilis in factum* ex causa interdicti.

E 5

l. 8.

d. 8. pr. l. 5. §. 4. ff. de precar. Aliquando actio *prescriptis verbis* competit. *l. 2. ff. eod.* non quidem ordinaria, quæ ex contractibus innominatis oritur, sed extraordinaria quæ etiam variis aliis pactis accommodatur. Quod si reus neget esse precariam, actor eam debet probare, cum & naturalis possessio hunc à probandi onere absolvat, *§. 4. Instit. de Interd.* quod in dubio potius suo quam alieno & precario nomine præsumatur possidere Mascard. *de probat. conclus. MCCIV. n. 10 seqq.* conf. Klock. *Relat. Cameral. LXX. n. 96, 107.*

§. 5.

Ratione autem *impetrantis effectus* precarii hi potiores sunt, ut primo constituatur in quasi possessione illius juris naturali *l. 6. §. 2. ff. de precar. Klock. Relat. Cameral. LXXII. n. 88. seqq.* Ut secundo venationes juxta modum sibi præfinitum exercere possit, & omnes inde fructus suos faciat, ubi tamen in dubio ante omnia ad literas concessionis, & reversales ab impetrante datas recurrendum erit. Ut tertio variis remediis jus suum tueri possit.

§. 9.

Quodsi igitur à tertio turbetur, tunc ei *utile interdictum uti possidetis* paratum est *per l. 1. §. fin. l. 2. ff. ut possidetis.* Adversus dominum id quidem non procedit, *d. l. 1. §. seqq. Mev. P. VIII. Dec. 409.* sed

sed, ubi ab eo de quasi possessione defectus fuerit,
ad interdictum unde vi confugere ei licet. §. 6. *Inst.*
de Interdict. Menoch. *de recuper. possess. Remed. 1. Qu. 8.*
n. 81. seqq. De possessorio summarissimo vid. *Mev.*
P. 1. k. Dec. 117. Dantur etiam effectus hujus precario
venandi juris adversus tertium, quos qui velit,
consulat Fritschium *in suo corpor. jur. venator. pag. 158.*
seqq.

§. 7.

Et hæc quidem sunt, quæ hac vice circa pro-
positum argumentum meditari visum fuit. Quod-
si non omnia satis exhauserim, vel in uno alterove
lapsus fuero, pro humanitate sua id benevolus le-
ctor excusabit, certo de nobis persuasus, quod
cum Deo & tempore meliora & so-
lidiora in lucem proferre sit
animus.

S. D. G.

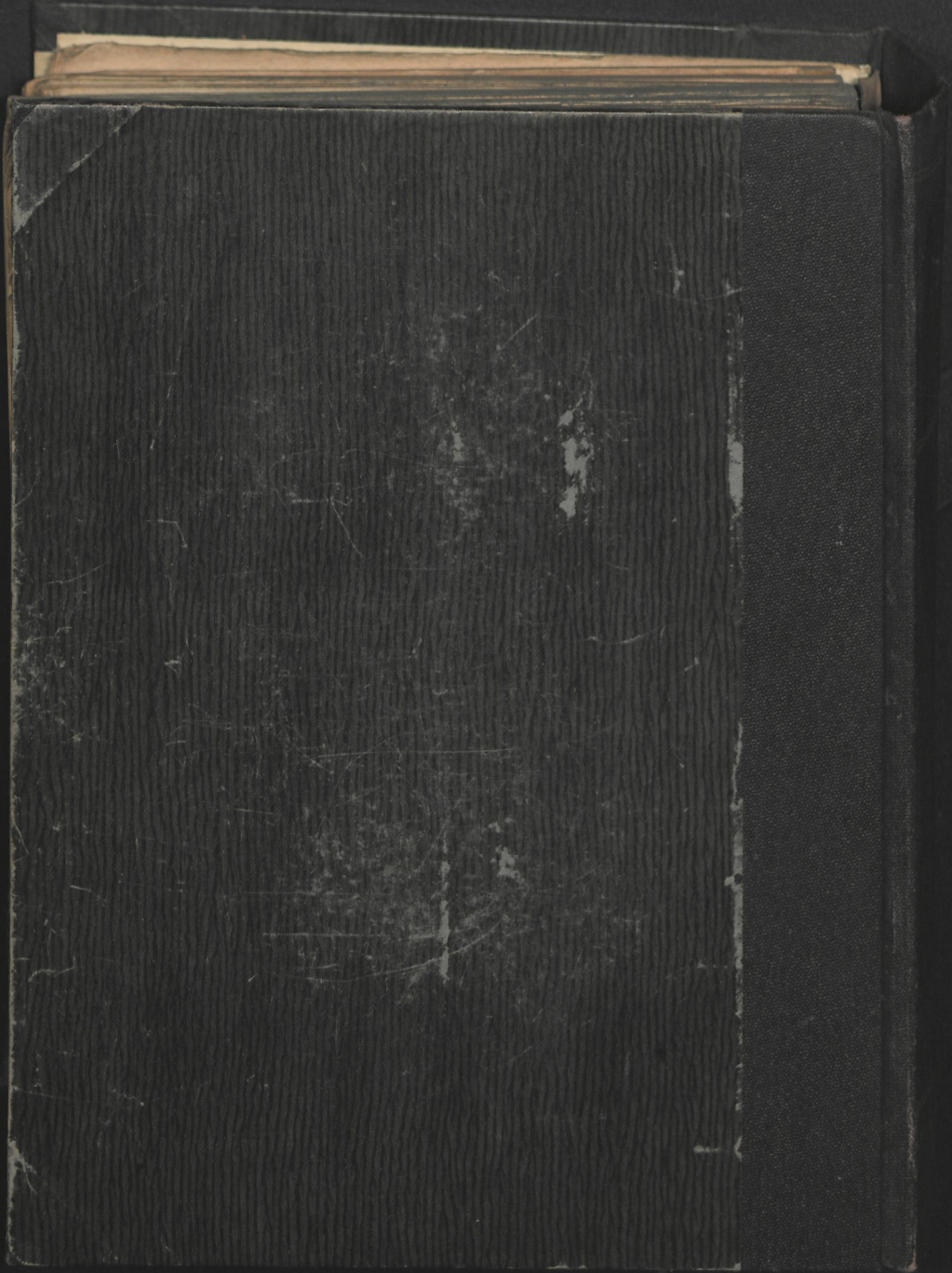

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Erfurt, Diss., 1713-14.

X 2386.987

DISSERTATIO JURIDICA INAUGURALIS

DE EO, 1713, 2

38

QUOD JUSTUM EST CIRCA VENA-
TIONES IN GENERE,
ET IN SPECIE CIRCA
VENATIONES PRE-
CARIAS,

VULGO *Snaden-Sagten*/
QUAM

ALTISSIMO JEHOVA TUTANTE
INCLYTA FACULTATE JURIDICA SUFFRAGANTE
IN PATRIA UNIVERSITATE
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
REVERENDISSIMO ET ILLUSTRISSIMO DOMINO,
DOMINO

PHILIPPO WILHELMO,
S.R.I. COMITE de BOINEBURG,

SACRAE CAESARAE ATQUE REGIAE CATHOLICAE MAJESTATIS CONSILIARIO IN-
TIMO, NEC NON METROPOLITANARUM ECCLESiarUM, MOGUNTINAE ET TRE-
VIRENSIS, CANONICO CAPITULARI SENIORE, ET RESPECTIVE SUPREMO CHOR-
EPISCOPO; EMINENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGUNTINI CONSI-
LIARIO INTIMO, AC CIVITATIS TERRITORIIQUE ERFFURTENSIS
PRO-PRINCIPE;

DOMINO NOSTRO GRATIOSISSIMO,
PRO-RECTORE MAGNifico

VIRO PRÆNOBILI ET CONSULTISSIMO,

DN. JOAN. PHILIPPO *Streit* / Jcto,
EMINENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGUNT. CONSILIARIO, JURIDICÆ
FACULTATIS ASSESSORE PRIMARIO, p. t. DECANO,
AD SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES AC PRIVILEGIA
DOCTORALIA CONSEQUENDOS
PUBLICÆ ERUDITORUM CENSURÆ
D. XVI. JANUAR. M DCC XIII. H. L. & C.
SUBMITTET

FRIDERICUS ANTONIUS *Wallenhorst* / Erfurt.

Typis JOH. HENR. GROSCHL, Acad. Typogr.